
Kyrkomötet Gudstjänstutskottets betänkande 2013:7

Att lägga till eller avsluta fadderuppdrag

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet motion 2013:88 om fadderuppdraget vid dop. Motionären föreslår att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att förbättra och förtydliga informationen om fadderuppdraget och, särskilt mot bakgrund av i motionen angiven problematik, skapa ett tydligt och enkelt sätt att avsluta ett fadderuppdrag där förtroendet förverkats men också öppna vägar för att lägga till faddrar efter att själva dophandlingen skett. Gudstjänstutskottet påtar vikten av fadderskapet vid dop men pekar också på att instruktioner om hur faddrar vid ett senare tillfälle kan läggas till eller dras ifrån redan finns.

Gudstjänstutskottet föreslår kyrkomötet att avslå motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:88.

Motionens förslag

Motion 2013:88 av Sten Johansson, Att lägga till eller avsluta fadderuppdrag

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att förbättra och förtydliga informationen om fadderuppdraget och, särskilt mot bakgrund av i motionen angiven problematik, skapa ett tydligt och enkelt sätt att avsluta ett fadderuppdrag där förtroendet förverkats men också öppna vägar för att lägga till faddrar efter att själva dophandlingen skett.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2013:88 i Ln 2013:2y, *bilaga 1*.

Bakgrund

Inför tillkomsten av kyrkoordningen konstaterade Centralstyrelsen i skrivelsen CsSkr 1999:3 del 2 i avsnitt 8.5.3 att de regler om faddrar, som funnits sedan 1686 års kyrkolag, upphörde att gälla med tillkomsten av kyrkolagen 1992. Därmed fanns inte längre några föreskrifter om faddrar. När 1994 års kyrkomöte beslutade om nya föreskrifter om kyrkotillhörigheten med giltighet från den 1 januari 1996 utfärdades också en kyrklig kungörelse (SKFS 1994:9) om dopet. I det sammanhanget behandlades inte heller frågan om faddrar.

Idag regleras fadderskapet i 19 kap. i kyrkoordningen. I inledningen står att faddrar kan utses för att tillsammans med de närstående ta ett särskilt ansvar för den döptes fostran till människa och kristen. I 19 kap. 7 § står att som fadder kan någon antecknas som är döpt och är villig att dela ansvaret för den döpta

personens kristna fostran. Vilka uppgifter som ska registreras i ministerialbokens dopdel framgår av kyrkostyrelsens utfärdade bestämmelser i SvKB 2009:9, om kyrkobokföring i Svenska kyrkan. Kyrkoherden ansvarar för att registrering sker enligt bestämmelserna.

I ministerialbokens dopdel ska för varje dop i Svenska kyrkans ordning registreras:

1. dopdatum,
2. tillhörighet till Svenska kyrkan för den som döpts,
3. den döptes personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum,
4. namn, postadress och folkbokföringsadress för den som döpts,
5. dopprästens namn och det pastorat där han eller hon är anställd eller, för präst som saknar anställning eller inte är anställd i ett pastorat, den församling där prästen är folkbokförd,
6. den församling och den plats där dopet har ägt rum,
7. faddrarnas namn,
8. vårdnadshavares personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum och namn, och
9. vårdnadshavares tillhörighet till Svenska kyrkan.

Gudstjänstutskottet har tidigare behandlat frågor om fadderskap, bl.a. i G 2011:5 *Inför konfirmation som villkor för fadderskap*. Utskottet har då uttalat fadderskapets centrala roll samt vikten av en ”generös” attityd från kyrkans sida när det gäller personer som inte är möjliga att anteckna som faddrar i kyrklig mening. Det kan då handla om att ianspråkta ”dopvittnet” eller den ”sociala faddern” vid doptillfället men låta regleringen ske som en muntlig överenskommelse mellan dopfamilj och fadder. Utskottet skriver:

Utskottet uppfattar uppdraget att vara fadder som viktigt och centralt vid dop och menar att det uppdraget innehåller flera olika delar, såväl religiösa som sociala. En fadder delar ansvaret för den döptes kristna fostran. En fadder är en förebedjare, men också en förebild, dvs. en person som dopkandidaten och dopkandidatens familj känner förtroende för och som därför kan få en central plats i deras liv. Ibland är det inte möjligt att anteckna i kyrklig mening en person som dopfamiljen önskat att vara fadder. Det kan handla om att den tilltänkte faddern inte själv är döpt eller tillhör en annan trostradition. Det är då viktigt att framhålla att det från kyrkans sida inte är fel att låta denna person vara, vad man kan kalla, dopvittne, medvandrare eller ”social” fadder. Han eller hon kan vid doptillfället bli i anspråkstagen med olika uppgifter och på så sätt bli bekräftad i det uppdrag som familjen gett. Det är av vikt att kyrkan bejakar och bekräftar alla dessa olika aspekter av fadderskapet.

I biskopsbrevet om dop, *Leva i dopet* (2011), skriver biskoparna under rubriken Vanliga frågor. Kan man senare ta bort eller lägga till faddrar?:

Faddrarna knyts till dopkandidaten vid dopet. Det är inte önskvärt att faddrar vare sig läggs till eller dras ifrån. Detta är dock inte reglerat i kyrkoordningen. Om tilliten mellan parterna eller viljan från någon sida att ställa upp inte längre finns, fyller inte fadderskapet längre sin funktion. Situationen löses lämpligen genom samtal mellan de olika berörda. Även detta att lägga till en fadder bör kunna vara möjligt. Det är en komplikation att både dopet och faddrarna ibland finns i register där det inte längre går att göra formella förändringar. Tillägg eller borttagande av fadder måste i sådana fall ske i en överenskommelse enbart mellan de olika deltagarna utan officiella anteckningar.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:88.

Gudstjänstutskottet ser uppdraget att vara dopfadder som värdefullt och understryker vikten av att kyrkan såväl bejakar som bekräftar de olika roller som fadderskapet kan innebära, vilket utskottet tidigare diskuterat i sitt betänkande G 2011:5 *Inför konfirmation som villkor för fadderskap*. Det handlar i första hand om att faddrar i kyrklig mening, men också dopvittnen, medvandrare och ”sociala” faddrar, uppmuntras och synliggörs i sina uppdrag. Utskottet ser också positivt på att kyrkan uppmuntrar till att faddrar utses även vid senare tillfällen än vid själva dopet.

Utskottet ser dock – liksom motionären – att problem ibland kan uppkomma i relation till fadderskap. Inte minst kan det uppkomma om förtroendet mellan fadder och föräldrar eller den döpte själv av någon anledning förverkats senare i livet. Utskottet menar att problemet som då uppkommer i grunden är tvådelat: pastoralt och kyrkobokföringstekniskt. Framförallt är det av betydelse att ärendet handhas med pastoral klokhet från alla inblandade, menar utskottet, men pekar också på vikten av fungerande praktiska lösningar när någon part vill upplösa ett fadderskap. Utskottet konstaterar att det sedan ett par år finns instruktioner på Svenska kyrkans intranät för hur en sådan praktisk lösning skulle kunna se ut. I dessa instruktioner påpekas att ändringar inte görs i dopboken, eftersom det som antecknats där speglar det som skedde vid doptillfället. Däremot kan en anteckning om ett avslutat fadderskap göras på lämpligt sätt i församlingen. En sådan anteckning kan också ges till berörda parter som ett synligt tecken på ändrade förhållanden.

Motsvarande kan också göras när någon senare vill lägga till en ny fadder. En anteckning kan göras om detta i församlingen som också kan skriva ut ett nytt dopbevis.

Utskottet menar att det som motionären efterfrågar därför är uppfyllt. Däremot menar utskottet att informationen om möjligheten att göra en anteckning i församlingen om att ta bort eller lägga till faddrar skulle vara tydligare.

Utskottet konstaterar att det enligt läronämndens yttrande saknas läromässiga hinder för att avsluta eller lägga till fadderskap.

Uppsala den 27 september 2013

På Gudstjänstutskottets vägnar

Christina Eriksson, ordförande

Niclas Blåder, sekreterare

Beslutande: Christina Eriksson, ordförande, Sofija Pedersen Videke, Nanna Tranströmer, Johan Blix, Maria Johansson Berg, Hans Ulfvebrand, Johan Lothigius, Anna-Sara Walldén, Sonja Grunselius, Fredrik Nilsson, Ola Isacson, Alve Svensson, Torbjörn Arvidsson, Christina Holmgren och Ylva Wahlström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Anna-Karin Stråle Börjesson, Marie Nielsén, Britt-Marie Danestig, Ingegerd Flock Andersson, Katarina Ramnerö Ödestad, Astor Karlsson, Birgit Ahlström, Mikael Mogren, Torvald Johansson, Margareta Viklund, Gerd Gabrielsson, Bengt Inghammar och Dag Sandahl.

Biskop Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2013:2y

Att lägga till eller avsluta fadderuppdrag

Läronämndens yttrande över motion 2013:88

I Läronämndens yttrande Ln 2011:1y anför:

Att vara fadder innebär att ha ansvar för att den som döps får lära känna den tro till vilken vi döpts. I dopordningen framhålls att faddern ska vara förebild, förebedjare och tillsammans med församlingen leda den döpta på trons väg genom livet.

Ett fadderskap förutsätter relationer och ett ömsesidigt förtroende. Det finns inga läromässiga hinder mot att lägga till eller avsluta ett fadderskap.

Uppsala den 21 augusti 2013

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Christopher Meakin, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Antje Jackelén, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tuulikki Koivunen Bylund, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.